

*Ny Roberg*

80/64

Till

Stockholms Folkskoledirektion.

Den av Svenska Fattigvårds- och barnavårdsförbundet till K.M:t ingivna skrivelsen med yrkande om förbud mot kroppsgaga i folkskolan har, sedan Folkskoledirektionen hänskjutit densamma till folkskolornas kollegier för yttrande, varit föremål för diskussion inom Katarina norra folkskolas lärarekollegium, som därvid upptagit till prövning i framställningen gjorda påståenden och i densamma hävdade yrkanden.

Till att börja med vill kollegiet betona, att kroppsgagan i folkskolan numera kommer till användning endast i ytterst få fall, vilket lätt finner sin förklaring, dels i tidens allmänna humanitära inställning, dels i det förhållandet, att en ivrigt bedriven folkuppfostran och en allt större allmän hyvning gjort sig gällande inom de breda folklagren. Bland flickorna och de mindre gossarna torde knappast något fall av kroppsgaga förekommit vid denna skola under en mycket lång följd av år. Endast beträffande gossar i åldern 10 - 15 år torde aga ha utdelats och även inom denna barnkategori synnerligen sparsamt.

Skolans lärare och lärarinnor äro ense därom, att utdelande av aga innebär för läraren ett obehag av psykisk art, som man vill undvika ända till den stund, då man anser sig ej

längre kunna stå till svars med att visa undfallenhet inför en uppstudsig pojke, som genom fräckhet i uppträdande, råhet och grymhet äventyrar undervisningsresultatet och sprider otrevnad, dåligt föredöme och oseder bland kamraterna. Att kroppsagan, då gossen erfar smärtan som en följd av ett uppförande, vars olämplighet han väl inser, kan utöva ett synnerligen gott inflytande på barnet, är bevisat av erfarenheten och är ställt utom varje tvivel. Man kan hysa berättigad förhoppning om att äga alltmera sällsynt kommer till användning, men agan bör sj förbjudas, utan den bör försvinna såsom en naturlig följd av en fortgående ökad upplysning bland föräldrarna parat med en stegrad positiv ansträngning från lärarnas sida att i största möjliga utsträckning fostra och målmedvetet träna barnen till ökad självverksamhet i arbetet. Barnet bör läras disciplin på samma sätt som det läres respekt för äganderätten, på samma sätt som det bibringas vetskap om skillnaden mellan rätt och orätt. Men bortsett ifrån att denna fostran erfordrar en påverkan under hela skoltiden måste man, ställd inför skolarbetets verklighet, konstatera, att vissa barn ha ytterst svårt att tillägna sig disciplinär hållning, utsatta som de i många fall ännu äro för påverkningar från associala element i hemmet och bland den halv vuxna ungdomen på gatan.

I den mån barnet lider av rubbningar i själslivet bör det givetvis beredas uppfostran i en för sådana barn avpassad miljö. Men att särskilt omhändertaga sådana individer bland barnen, vilka medvetet störa undervisningen och medvetet påverka kamraterna i dålig riktning, bör väl kunna undvikas.

Läraren torde också kunna göra anspråk på att få fullgöra sitt arbete utan att behöva tyranniseras av enstaka dåliga element bland eleverna. Kunna emellertid andra medel anvisas till skydd för undervisningens ostörda bedrivande och kunna utvägar anvisas, varigenom en farlig påverkan på kamraterna undgås, så försvinner säkerligen agan omedelbart. Däremot måste det i allmänhet och i synnerhet då det gäller uppfostran, allvarligt varnas för borttagande av ett

medel - låt vara obehagligt i användningen och måhända tvivelaktigt till sitt inre värde - utan att man först infört en såsom värdefullare prövad ersättning. Det måste betecknas såsom högeligen anmärkningsvärt, att Fattigvårdsförbundet kunnat förmå sig att rekommendera en reform av uteslutande negativ karaktär. Man kan ej värja sig för den reflexionen, att det är ganska lätt att riva ned men betydligt svårare att återuppbygga.

Individualiserad uppfostran och undervisning gör det naturligtvis lättare att studera, förstå och följa barnens utveckling, men undervisningen i de stora klasser, varmed man ännu och säkerligen för lång tid framåt måste räkna, utesluter den idealiska individualiseringen. Barn av olika kynnen och begåvningar måste i skolan såsom ute i livet läras att leva bland varandra. Och såsom ett yttersta korrektiv därvidlag torde kroppsegans värde ej kunna helt bestridas.

Den skärpning av barnavårdslagarna, vilken torde vara ofrånkomlig, därest skolan skall kunna från sig skilja barn, som genom sitt uppförande försvåra undervisningsarbetet, borde föreligga, innan skolan använder sig sitt enda kvarstående medel för auktoritetens upprätthållande bland svårtuktad ungdom. Behövliga anordningar utanför skolan torde dessutom komma att kräva stora ekonomiska uppoffringar från samhällets sida.

Ett avskiljande från skolan måste dessutom i de flesta fall betraktas som ett betydligt svårare straff än en utdelad kroppsgaga, under förutsättning naturligtvis att bestraffningen varit rättvis, att iakttaga rättvisa är f.ö. av den allra yttersta vikt i allt umgänge med barn. En intressant iakttagelse, som det stora flertalet lärare säkerligen gjort, är den, att en ung man, som såsom skolpojke någon gång fått aga i skolan, längst känner sig fäst vid skolan och läraren.

Den omständigheten att folkskolan är obligatorisk och måste emottaga och försöka uppfostra elever, som på grund av dåligt uppförande i enskilda skolor måst avskiljas från dessa, bör vinna tillbörligt beaktande vid övervägande av lämpligheten av förbud mot kroppsgaga. Att en kvarstående skyldighet för läraren att som sista utväg tillgripa kroppsegan skulle verka nedsättande för skolan såsom sådan är ett påstående, som bedömes mycket

olika, och Fattigvårdsförbundets inställning i detta hänse-  
ende är åtminstone diskutabel.

Mycket kunde vara att tillägga såväl rörande skri-  
velsens argumentering och ensidiga urval av citat, som ock  
beträffande kroppsagens berättigande över huvud taget, men  
de anförda synpunkterna torde tillräckligt belysa kollegi-  
ets ställning till här berörda fråga. Kollegiet fårsålunda  
hemställa, att Svenska Fattigvårds- och barnavårdsförbundets  
framställning ej måtte föranleda någon åtgärd.

Stockholm den 27 maj 1932.

Å kollegiets vägnar